Carlsen - Karyakin

Dünya Şampiyonluğu Maçı (8) New York
Analiz:[Tarık Selbes]

1.d4 [Carlsen bu partide Zukertort sistemini uygulayacak o yüzden buraya ufak bir not eklemek istedim. Johannes Zukertort'un kim olduğunu bilmeyenler için söyleyelim, dünya şampiyonluğu ifadesinin kullanıldığı ilk maç olan 1886 New York/New Orleans'ta ilk şampiyon olarak kabul edilen Wilhelm Steinitz'in rakibiydi. Maça hızlı başlayan Polonyalı ilk 5 oyundan 4 puan çıkarmıştı ancak daha sonra inanılmaz bir çöküş yaşayarak kalan 15 oyunda sadece bir galibiyet ve beş beraberlik alabildi. Bunda sağlık sorunlarının etkili olduğu söylenir. Daha önce 1872'de de Steinitz'e bir maç kaybeden Zukertort Steinitz ile olan maçları dışında parlak bir turnuva oyuncusuydu. Dünyanın en iyi oyuncularının katıldığı Londra 1883'ü 26 turda 22 puan alarak Steinitz'in üç puan önünde kazanmıştı. Tıpkı Blackburne ve Çigorin gibi romantik stilde harika ataklara imza atan satranççıyı en ünlü partisiyle analım, formasyonun bu oyundakiyle benzerliğine dikkat çekerek elbette: 1.c4 e6 2.e3 ♘f6 3.♘f3 b6 4.♗e2 ♗b7 5.0-0 d5 6.d4 ♗d6 7.♘c3 0-0 8.b3 ♘bd7 9.♗b2 ♕e7 10.♘b5 ♘e4 11.♘xd6 cxd6 12.♘d2 ♘df6 13.f3 ♘xd2 14.♕xd2 dxc4 15.♗xc4 d5 16.♗d3 ♖fc8 17.♖ae1 ♖c7 18.e4 ♖ac8 19.e5 ♘e8 20.f4 g6 21.♖e3 f5 22.exf6 ♘xf6 Bundan sonrası her kombinezon kitabında bulunabilir. 23.f5!! ♘e4 24.♗xe4 dxe4 25.fxg6 ♖c2 26.gxh7+ ♔h8 27.d5+ e5 28.♕b4! ♖8c5 29.♖f8+ ♔xh7 30.♕xe4+ ♔g7 31.♗xe5+ ♔xf8 32.♗g7+ ♔g8 33.♕xe7 1-0 Zukertort,J-Blackburne,J Londra 1883]**

1...♘f6 2.♘f3 d5 3.e3 [Carlsen yine ana varyantlara girmekten kaçınıyor.] **3...e6 4.♗d3 c5 5.b3 [**5.c3 Colle Sistemi olurdu ancak Carlsen belki de 130 yıl önce aynı şehirde oynanan ilk şampiyonluk maçına güzel bir gönderme yaparak Zukertort'un adıyla anılan formasyonu oynuyor.]

5...♗e7 [5...♘c6 da oynanabilir elbette ama bazı durumlarda filin a6'ya gitmesini istiyorsanız veya b7'ye koyacağınız filin önünü kapatmak istemiyorsunuz atı b8'de biraz daha bekletmek ve belki de d7 karesinden gelişmek daha iyi olabilir. Açılışı çok hızlı oynayan Karyakin'in Zukertort Sistemi'ne bile hazırlanmış olması etkileyici.]

6.0-0 0-0 7.♗b2 b6 8.dxc5 [Filin çaprazını açıyor. Eğer siyah cxd4 kırarsa beyaz fil biraz kötü kalacak, Carlsen fillerinin çaprazlara hakim olduğu bir pozisyonu amaçlıyor. 8.♘bd2; 8.♘e5 diğer hamlelerdi.]

8...♗xc5 9.♘bd2 ♗b7 10.♕e2 ♘bd7

11.c4 [11.e4 Spielmann-Stoltz Stockholm m 1932 (3) 1–0 partisinde oynanan hamleydi ancak 11...dxe4 12.♘xe4 ♘xe4 13.♗xe4 ♗xe4 14.♕xe4 ♘f6 ve kırışmalar Carlsen'in hoşuna gitmemiş olmalı. Şampiyon mümkün olduğunca taşları tahtada tutarak oynamak istiyor.]

11...dxc4 12.♘xc4 ♕e7 13.a3 [Siyahı a5 oynamaya zorlayarak b5 karesini zayıflatıyor.] **13...a5 14.♘d4 ♖fd8 15.♖fd1 ♖ac8**

16.♖ac1 [16.♘b5!? ilginç bir hamleydi. Diyelim ki siyah 16...♔h8 oynayarak Abd6 tehdidinden kaçsın (varyantın sonunda Fxh7'ye izin vermeyerek) o zaman 17.b4!? ilginç bir feda olabilirdi 17...axb4 18.axb4 ♗xb4 19.♖a7±]

16...♘f8! [Doğal ve güzel bir manevra. At g6 karesinden hem e5'I kontrol edecek hem de şah kanadını tehdit edecek.] **17.♕e1!?** [Carlsen fili f1'e koyup g2'yi sağlama alarak vezir kanadında oynamak istiyor.] **17...♘g6 18.♗f1 ♘g4 19.♘b5?!** [Siyah taşlar şah kanadında toplanmışken tehlikeli görünen bir hamle ve bilgisayar da onaylıyor. Oyundaki Carlsen için ilk tehlikeli an.]

19...♗c6 [19...♕g5! ve bir anda şah kanadında Ah4-f3 veya Ae5-f3 gibi tehditler var. En iyi varyant 20.h3 ♘4e5 21.♘xe5 ♘xe5 22.♗xe5 ♕xe5 23.b4 axb4 24.axb4 ♗f8∓ sonrasında çift fil ile kazanca oynayabilecek tek taraf siyah. Karyakin ancak karışıklık istemiyor ve bütün maçta olduğu gibi yine en sağlam hamleyi oynuyor.]

20.a4 ♗d5 21.♗d4 [b6'ya baskı uyguluyor. Karyakin sadeleştirmelere başlıyor.] **21...♗xc4 22.♖xc4 ♗xd4 23.♖dxd4 ♖xc4 24.bxc4** [24.♖xc4 elbette doğal hamleydi ve beyazın optik bir üstünlüğü var ancak Carlsen kazanç şansları yaratmak için tahtada bir asimetri yaratmak istiyor.]

24...♘f6 25.♕d2 ♖b8 26.g3 ♘e5 [26...♘f8 Karyakin'in basın toplantısında da belirttiği gibi daha güvenli bir tercihti zira at e5'te biraz sallantıda duruyor.]

27.♗g2

27...h6! [27...♘ed7? ile Karyakin Carlsen'in tuzağına düşerdi 28.♘a7 ve c6'yı savunmaya imkan yok 28...♘e5? 29.f4 ve siyah eğer a7 atını alırsa fxe5 ve sonrasında arka yatay ile ilgili sıkıntıları var. Oyundaki hamleyle Karyakin hava deliği açıyor ve arka yatay tehditlerini engelliyor.]

28.f4 ♘ed7 29.♘a7 ♕a3! [f4 ile zayıflayan konumda olanaklı hale gelen bir karşı oyun.] **30.♘c6 ♖f8 31.h3** [31.♖xd7 ♘xd7 32.♕xd7 ♕xe3+ 33.♔f1 ♕c1+ 34.♔f2 ♕xc4 büyük ihtimalle berabere olacak ama karışık bir konuma götürürdü.Beyaz şahın sürekli şahtan kaçması ve aynı zamanda filini aktifleştirmesi zor dolayısıyla kazanç şansı yok gibi. Carlsen şahını güven altına alarak hücum için oynuyor. Konum bir anda keskinleşti!]

31...♘c5 32.♔h2 ♘xa4 33.♖d8 g6! 34.♕d4 ♔g7! [Karyakin zaman sıkışmasında en iyi hamleleri buluyor. Birçok oyuncu şahını açmaza sokmaya çekinirdi.]

35.c5? [⌓35.♖d7 ile karışık fakat dengede bir konum olurdu. Bu noktada iki oyuncu da beş dakikanın altına indi dolayısıyla oynadıkları hamleler de biraz yıldırım hamlesi denilebilir. Siyah vezirin bağlantısını kesmeye yönelik riskli bir piyon fedası.]

35...♖xd8 36.♘xd8 ♘xc5 37.♕d6 ♕d3? [37...♕a4! 38.♕xb6 sonrasında Karyakin konumu değerlendiremediğini söyledi basın toplantısında ama 38...♘cd7 sonrası siyah basitçe piyon fazla gibi duruyor.]

38.♘xe6+! [Bu hamleyle oyun berabere sonuçlanacak gibi görünüyordu...] **38...fxe6 39.♕e7+ ♔g8 40.♕xf6 a4 41.e4!**

[Karyakin bu hamleyi kaçırdığını söyledi. g6 piyonu da düştükten sonra oyun berabere olmalı.]

41...♕d7 42.♕xg6+ ♕g7 43.♕e8+ ♕f8 44.♕c6 [44.♕g6+ ♔h8 ve sürekli şah yok.]

44...♕d8 45.f5 a3 46.fxe6 ♔g7 47.e7 [47.♕b5 ♘xe6 48.♕b4 ♕f8 49.♕xb6 ♔f6 50.e5+ ♔xe5= berabere olabilecek başka bir varyanttı.]

47...♕xe7 48.♕xb6 ♘d3 49.♕a5 [49.e5 ♘xe5 50.♗d5 daha emin bir tercih olurdu. Carlsen ateşle oynuyor. Siyah atın e5'e gelmesi g2'deki fili tamamen öldürecek ve konumu riske atacak.]

49...♕c5! [Karyakin taşlarını en doğru şekilde konumlandırmayı başarıyor.] **50.♕a6 ♘e5** [Artık beyazın berabere yapmak için en doğru hamleleri yapması lazım. Bilgisayar eşit gösterse de çok zor bir konum.] **51.♕e6??** [51.♕b7+ oyunu devam ettirirdi. Carlsen'in filini aktifleştirmemesi oyunu kaybettirdi.]

51...h5! [Şaha h6 karesini açan harika bir hamle ve kazanan tek seçenek.] **52.h4** [52.♕a6 ♕c3 53.♕a7+ ♔h6 54.♕a6+ ♘g6 55.−− ♕b2 ve kazanır. Yine de oyundaki hamle daha kolay kaybediyor.]

52...a2! [Güzel bir saptırma! Hem piyonu hem de matı aynı anda tutamayacağını gören Carlsen terk etti!]

[52...a2 53.♕xa2 *(53.♕a6 ♕d4 54.♕xa2 ♘g4+ 55.♔h3 ♕g1)* 53...♘g4+ 54.♔h3 ♕g1 ve matı engellemenin tek yolu veziri ata vermek çünkü a2'deki vezirin talihsiz konumu yüzünden sürekli şah yok.]

0-1